

Győri Ítélőtábla

Pf.III.20.135/2021/6.

A Győri Ítélőtábla a dr. Szabó Gábor ügyvéd (cím6) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek a Tóth Ügyvédi Iroda (cím5; ügyintéző: dr. Tóth Károly ügyvéd, dr. Halász Attila ügyvéd) által képviselt Alperes1 (cím3) alperes ellen személyiségi jogok megsértéséből eredő igény iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2021. május 18. napján kelt 9.P.20.007/2021/10. szám alatti ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítélet a az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Mellőzi az elsőfokú ítélet perköltségre és feljegyzett illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseit.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 25.400,- (Huszonötezer-négyszáz) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára - az illetékügyben eljáró adóhatóság külön felhívására alapján - 20.200,- (Húszezer-kettőszáz) Ft feljegyzett kereseti illetéket, megállapítja, hogy 15.800,- (tizenötezer-nyolcszáz) Ft feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 5.000,- (Ötezer) Ft másodfokú perköltséget, illetve az állam javára - az illetékügyben eljáró adóhatóság külön felhívására - 15.000,- (tizenötezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2015. november 15. napjától 2016. május 20. napjáig töltötte szabadságvesztés büntetését az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Az alperes 2015. november 15. napjától 2015. november 18. napjáig a 109 5-F-07 számú zárkában helyezte el a felperest, melynek hasznos alapterülete 25,30 m² volt és amely zárkában ezen időszakban 14, majd 15 fő került

elhelyezésre. 2015. november 19. napjától 2015. november 23. napjáig a 109 5-F-03 számú zárkában helyezte el a felperest, melynek hasznos alapterülete 25,20 m² volt és amely zárkában ezen időszakban 14, majd 13 fő került elhelyezésre. 2015. november 24. napjától 2015. december 3. napjáig, majd 2015. december 14. napjától 2016. május 20. napjáig a 109 2-E-21 számú zárkában helyezte el a felperest, melynek hasznos alapterülete 12 m² volt és amely zárkában ezen időszakban 3-7 fő került elhelyezésre.

A perben releváns 2016. január 7-étől 2016. május 20-ig terjedő időszakban összesen 45 napon keresztül (2016. január 7-étől 2016. január 11-éig, 2016. február 15-étől 2016. március 16-áig, 2016. március 18-ától 2016. március 21-éig, 2016. március 26-tól 2016. március 28-áig, 2016. április 4-étől 2016. április 7-éig, 2016. május 2-ától 2016. május 3-áig és 2016. május 14-étől 2016. május 19. napjáig) az alperes nem biztosította a felperes számára a minimálisan előírt nagyságú mozgásteret, az egy főre jutó élettér a 109 2-E-21 számú zárkában nem érte el a 3 m²-t.

[2] A felperes 2021. január 7. napján előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az emberi méltóságát azzal, hogy fogvatartása során túlszűfolt zárkában helyezte el. Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság az alperest a 2016. január 7. napjától 2016. május 19. napjáig tartó időszakból 45 nap alapján 100.000,- Ft sérelemdíj és annak 2016. március 10. napjától számított törvényes késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére. A sérelemdíjra alapot adó hátrányként a zsúfoltság mellett megjelölte azt is, hogy a zárkában a WC úgy került kialakításra, hogy az befelé szellőzött. Módosított keresetében (5. sorszám) az igény alapját képező időszakot 2015. november 15-től 2016. május 19. napjáig terjedő időszak alatti 96 napban, sérelemdíj igényét 200.000,- Ft-ban és annak 2016. március 10. napjától számított késedelmi kamatában, perköltségigényét - Áfa nélküli - 366.000,- Ft-ban jelölte meg.

[3] Az alperes a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Hivatkozott a passzív perbeli legitimáció hiányára, illetve arra, hogy a felperes nem élt panasszal, így jogorvoslati lehetőségeit sem merítette ki. A sérelemdíj igény vonatkozásában utalt arra, hogy rövid időtartamban állt fenn a jogsérelem, s nem volt folyamatos az egy főre jutó 3 m² élettér hiánya, így a zsúfoltság legfeljebb átmeneti kényelmetlenséggel járhatott a felperes számára. A 2015. november 15. napjától 2016. január 6. napjáig terjedő időszak vonatkozásában elévülési kifogást terjesztett elő. A felperes perköltség igényét eltúlzottnak minősítette.

[4] Az elévülési kifogás kapcsán a felperes arra hivatkozott, hogy a felek között tartós jogviszony áll fenn, a kereset alapjául szolgáló időszakot egységes egészként kell figyelembe venni, így igénye nem évülhetett el.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltóságát azzal, hogy fogvatartása során túlszűfolt zárkában helyezte el. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 72.000,- Ft sérelemdíjat és annak 2016. március 10. napjától számított törvényes késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a felek perköltségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest az állam javára 25.500,- Ft kereseti illeték megfizetésére. Megállapította, hogy 25.500,- Ft illeték az állam terhén marad.

[6] A felperes keresetét a 2013. évi CCXL. törvény – a továbbiakban: Bvtv. – illetve a végrehajtása tárgyában kiadott 16/2014. (XII.19.) IM rendelet – a továbbiakban IM rendelet - rendelkezései alapján bírálta el. Rámutatott, hogy a felperes jogosult volt igényét közvetlenül a polgári perben eljáró bíróság előtt érvényesíteni. A passzív perbeli legitimáció hiányával kapcsolatos alperesi érvelést alaptalannak minősítette. Az alperes érvelésével szemben a panasz előterjesztésének hiánya a per megszüntetésére, illetve – a konkrét esetben - a kereset elutasítására nem adott alapot, a panaszjog kimerítésének elmulasztása a perbeli esetben csak a jogsértés következményei körében, a jogsértés súlyának megítélése során kaphat jelentőséget.

[7] A 2016. január 6. napját megelőző időszak tekintetében alaposnak minősítette az alperes elévülési kifogását. Nem osztotta a felperes azon jogi álláspontját, hogy a felek közötti tartós jogviszonyra tekintettel a fogvatartásban töltött teljes időszak egységként kezelendő és az elévülés csak a jogviszony megszűnésének időpontjával veszi kezdetét. Álláspontja szerint a felperes sérelemdíj igénye a sérelem bekövetkeztekor esedékessé vált és nem a felek jogviszonyának megszűnéséből eredt. A Bvtv. és a végrehajtása tárgyában kiadott fenti IM rendelet vonatkozó rendelkezései és a bírói gyakorlat felhívásával megállapította, hogy az elévüléssel nem érintett időszak tekintetében az alperes által sem vitatott túlsúlyfolság ténye megalapozza a személyiségi jogsértés megállapítása iránti (Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pont) felperesi keresetet.

[8] A sérelemdíj mértékét a Ptk. 2:52. §-a (3) bekezdése szerinti szempontok alapján határozta meg, ennek során értékelve azt, hogy a felperes nem gyakorolta panaszjogát, s fogvatartása megszűnése és a perindítás között jelentős idő telt el, illetve az elévüléssel nem érintett időszakon belül is csak rövid időn keresztül (45 nap) állt fenn a túlsúlyfolság, az sem volt folyamatos, hosszabb-rövidebb időre többször megszakadt. Utalt arra is, hogy a mellékhelyiségre vonatkozó igényt nem találta megalapozottnak, a nem vitatott alperesi védekezés alapján a mellékhelyiség kialakítása a jogszabályokban foglaltaknak mindenben megfelelt. A felperes hivatkozott ugyan a szellőzés elégtelenségére, azonban nem jelölte meg, hogy az mennyiben és mire tekintettel tért el a jogszabályban meghatározott követelményektől. Rámutatott, hogy bár a sérelemdíjat a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése értelmében egyösszegben kell meghatározni, a perbeli esetben nem lehet eltekinteni attól, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekre figyelemmel napi kártalanítási igény érvényesíthető 2017. január hó 1. napjától. Bár a kártérítés és a kártalanítás dogmatikai alapja részben eltérő, azonban abban a célban azonos, hogy mindkettő az elítéltet elhelyezése során ért személyiségi jogsérelem kompenzálását célozza. Erre tekintettel álláspontja szerint a bíróságnak törekednie kell arra, hogy a sérelemdíj megállapítása körében fennálló mérlegelési lehetőséget és annak szempontjait figyelembevéve se legyen jelentős különbség a kártalanítási eljárásban megfizetett összegek és a sérelemdíjként kifizetésre kerülő összeg között. A zsúfolsággal érintett 45 nap után - napi 1.600,- Ft-ban - összesen 72.000,- Ft-ban találta alaposnak a felperes sérelemdíj igényét.

[9] A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján, a felperes nagyobb arányú pervesztessége alapulvételével határozott. Értékelte, hogy 96 nap helyett csak 45 nap tekintetében állapította meg a jogsértést és ugyanezen időszakra találta alaposnak a felperes zsúfolsággal kapcsolatos sérelemdíj igényét, s azt is, hogy a felperesi kereset alaptalannak bizonyult a WC szellőzési hiányosságok kapcsán. A felperes elsőfokú perköltségét - a

32/2003. (VII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésére utalással – mérlegeléssel - a csatolt megbízási szerződéstől, illetve a költségjegyzék nyomtatványban foglaltaktól alacsonyabb összegben 100.000,-Ft-ban fogadta el. A mérlegelés kapcsán utalt arra, hogy hivatalos tudomása van arról, hogy a felperesi jogi képviselő több hasonló tárgyú ügyben szerkesztett már okiratot minta jelleggel, melyből fakadóan abban több szerkesztési hiba, hiányosság is előfordult, s csupán egy tárgyaláson jelen meg, ezért az elvégzett munkával ez az ügyvédi munkadíj áll arányban. Az alperesi képviselő ügyvédi munkadíját ugyancsak 100.000,- Ft-ban állapította meg az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján utalva arra, hogy az alperesi képviselő két terjedelmes beadványt szerkesztett és a tárgyaláson részt vett, így az elvégzett munka időigényével a fenti összeg áll arányban. A Pp. 83. § (2) bekezdése második mondata alapján - mivel a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a peres felek oldalán meghatározott perköltség összeg közötti különbség nem volt jelentős - akként határozott, hogy egyik fél sem köteles a másik fél javára perköltség megtérítésére.

[10] Az elsőfokú eljárás illetékét 51.000,- Ft-ban állapította meg utalva arra, hogy a felróhatóságtól független szankció iránti igény illetéke az illetéktörvény 39. § (3) bekezdés b) pontja és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 36.000,- Ft, míg a 200.000,- Ft sérelemdíj igényre eső illeték 15.000,- Ft, azaz összesen 51.000,- Ft. A részleges pernyertesség miatt a felek között az illetéket egyenlő arányban osztotta meg azzal, hogy az alperes illetékmentessége (Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont) és a Pp. 102. § (5) bekezdése folytán az alperesre eső illeték az állam terhén marad.

[11] Az elsőfokú ítélet részben történő megváltoztatása és sérelemdíj összegének 180.000,- Ft és járulékaira történő felemelése, az alperes 185.000,- Ft elsőfokú perköltségben marasztalása, illetve az általa az államnak megfizetendő kereseti illeték összegének elsődlegesen 2.160,- Ft-ra, másodsorban 18.000,- Ft-ra történő mérséklése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az alperes 80.000,- Ft másodfokú eljárási költségben történő marasztalását.

[12] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság sérelemdíj igény részbeni elévülésével kapcsolatos jogi álláspontja téves. Megismételte korábbi érvelését arra vonatkozóan, hogy a büntetésvégrehajtási jogviszony olyan folyamatos és tartós jogviszony, melyben a zsúfoltsággal kapcsolatos igény csak a teljes időszakra, egységes egészként bírálható el. Ennek alátámasztására hivatkozott a tartós jogviszonyokkal kapcsolatos jogirodalmi álláspontokra, valamint a Miskolci Törvényszék 25.P.21.158/2018/39. számú, a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.511/2019/6. számú ítéletével helybenhagyott – hasonló ügyben született - ítéletére. Rámutatott, hogy a Bvtv. 28. § (1) és 29. § (1) bekezdése is egységes egészként kezeli a szabadságvesztés büntetést és annak végrehajthatósága elévülését, ennek megfelelően a polgári jognak is indokolt e kérdést azonosan kezelni. Elévülés hiányában a 96 napra számított, a fellebbezésben 180.000,- Ft-ra csökkentett sérelemdíj igény nem minősül eltúlzottnak, az az általa megjelölt bírói gyakorlatnak is megfelel.

[13] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság felszámítás hiányában nem állapíthatott volna meg az alperes javára ügyvédi munkadíjat. Ettől függetlenül is az alperest megillető perköltség mértékét - a pernyertesség arányához képest is - tévesen határozta meg. A keresethalmazat megállapítási eleme tekintetében a felperes pernyertes lett. Ha az alperes költség felszámítással élt volna, abban az esetben is csupán a 200.000,- Ft perérték utáni 5 %-os mértékű ügyvédi munkadíj (10.000,- Ft) alperes pernyertességére eső 64 %-át, 6.400,- Ft-

ot állapíthatta volna meg az elsőfokú bíróság az alperes javára. A teljes kereset vonatkozásában pernyertessége – átlagolva - 68 %-os. Ennek megfelelően még az elsőfokú bíróság által a javára figyelembe vett 100.000,- Ft munkadíj pernyertességére eső része is 68.000,- Ft lenne. Ugyanakkor az általa a fellebbezésben 185.000,- Ft-ra leszállított ügyvédi munkadíj - figyelembe véve a tárgyaláson töltött időt és azt, hogy a tárgyalásra utazás ideje is 4 órát vett igénybe - a jogi képviseleti tevékenység időszükségletével és a 18.000,- Ft-os óradíjjal arányos. Sérelemdíj igénye nem volt nyilvánvalóan eltúlzott – ennek kapcsán több eseti döntésre hivatkozott -, emiatt a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazása indokolt, amit az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzött.

[14] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás illetékét is tévesen határozta meg 51.000,- (36.000,- + 15.000,-) Ft-ban. A megállapítási keresetre eső illeték elnyeli a sérelemdíj igényre eső illetéket, így az elsőfokú eljárás illetéke helyesen 36.000,- Ft. Emiatt amennyiben fellebbezése a per fő tárgya tekintetében nem vezet eredményre, abban az esetben -saját álláspontjához képest is - is legfeljebb 18.000,- Ft-ban marasztalhatta volna az elsőfokú bíróság. Amennyiben fellebbezése alapos, úgy a pernyertességi arány 94 %-ra módosul, ekkor az őt terhelő elsőfokú eljárási illeték 2.160,- Ft.

[15] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Az elévüléssel kapcsolatos felperesi érvelés kapcsán rámutatott, hogy a büntetés-végrehajtási jogviszony folyamatossága nem érinti azt, hogy az egyes jogsértéseket önállóan kell vizsgálni és a sérelemdíj elévülése is elkülönítetten vizsgálendő. Minden alap nélkül hivatkozott arra a felperes, hogy nem számította fel az elsőfokú eljárással kapcsolatos perköltségét, ellenkérelme utolsó bekezdésében kérte annak megállapítását. Az elsőfokú bíróság a jogi képviseleti tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíj mértékét és a pervesztesség-pernyertesség arányát helyesen állapította meg.

[16] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, s azt a per fő tárgya tekintetében nem, míg az elsőfokú ítélet perköltség viselésére, illetve feljegyzett illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezése vonatkozásában kisebb részben találta alaposnak.

[17] A felperes keresetében a jogsértés megállapítását a túlsúlyolt elhelyezés kapcsán kérte, míg sérelemdíj igényét egyrészt a túlsúlyoltságra, másrészt a wc szellőzetlenségére alapította. Az elsőfokú bíróság a zsúfoltság kapcsán találta bizonyítottnak, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi jogait. Helyesen hivatkozott arra, hogy mind a jogsértés megállapítására, mind a sérelemdíjra vonatkozó igény csak az elévüléssel nem érintett időszak vonatkozásában bizonyult alaposnak (elsőfokú ítélet [47] bekezdés). A felperes érvelésével szemben a konkrét esetben a jogsértő állapot nem volt folyamatos, az csak a tényállásban rögzített időszakok szerint állt fenn, így perindításhoz képest az elévülési időn túleső időszak tekintetében – az alábbiakra figyelemmel - az alperes elévülési kifogását helyesen tekintette alaposnak az elsőfokú bíróság.

[18] A felperesi érveléssel szemben a személyiségi jogok megsértéséből eredő igények érvényesíthetősége nem a fogvatartás megszűnéséhez igazodik. A rPtk. a nem vagyoni kárigény érvényesítését az elévülési időn belül, az ún. objektív szankciók érvényesítését pedig az elévülési határidőktől függetlenül tette lehetővé. Az új Ptk.

rendszerében a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független szankciói és a sérelemdíj szankció már egységesen csak az elévülési időn belül érvényesíthető, azzal, hogy egyes – a perbeli jogesetre nem vonatkoztatható - szankciók értelemszerűen csak az alatt az idő alatt érvényesíthetőek, amíg a jogsértés fennáll (Ptk. 2:51.§ b) pont első fordulat: „abbahagyásra kötelezés”; Ptk. 2:51.§ d) pont első fordulat: „a sérelmes helyzet megszüntetése”).

[19] A Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független szankcióinak alkalmazását. A sérelemdíj esedékességére a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése utaló rendelkezése folytán a Ptk.6:532.§-a irányadó. A Ptk.6:22. § (1) bekezdése értelmében, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a követelések öt év alatt évülnek el. A Ptk. 6:22.§ (2) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A Ptk. 6:532. § értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Ehhez hasonlóan a sérelemdíj esedékessége is az azt megalapozó nem vagyoni sérelem (Ptk.2:52.§ (1) bekezdés) bekövetkezéséhez igazodik.

[20] Az elévülés a követelések bírói úton történő érvényesítése lehetőségének megszűnése az időmúlás folytán. A felperes - a jogviszony folyamatosságára és tartósságára hivatkozással - az elévülési idő kezdő időpontját - a követelés igény állapotába lépésének időpontját - kérdőjelezte meg. A büntetés-végrehajtási jogviszony felperes által hangsúlyozott folyamatossága nem befolyásolja azt, hogy az ötéves elévülési határidő elteltével az elévüléssel érintett időszakra eső igény a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése alapján - mint elévült követelés - bírósági eljárásban már nem érvényesíthető. A csak a jogviszony lezárultával megnyíló (egységes) elévülési idő kapcsán a felperes által felhívott jogirodalmi példák mellérendelt joganyagok - perbeli büntetés-végrehajtási jogviszonytól lényegesen eltérő - szerződéses jogviszonyához kapcsolódóak. Ezek esetében sem a jogviszony tartós jellegének vagy a szolgáltatás visszatérő jellegének van jelentősége az elévülés szempontjából, hanem annak, hogy a követelés – a jogviszony sajátosságai folytán - mikor lépett az igény állapotába, ami a megjelölt esetekben csak a jogviszony megszűntével következett be. A közigazgatási jogkörben okozott kártérítési igény logikája mentén elbírálandó perbeli sérelemdíj igény kapcsán e példák sajátosságai nem állnak fenn. A hasonló ügyben keletkezett - a fellebbezésben megjelölt - ítéltáblai döntés (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.511/2019/6.) pedig amiatt nem tekinthető irányadónak, mert az abban szereplő ügyben nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát az elévülés kérdése. A fellebbezésben felhívott büntetések és az intézkedések büntetőjogi elévülése pedig teljesen más logika mentén meghatározott, mint a polgári jogban a követelések elévülése.

[21] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperest megillető sérelemdíj mértékét is, indokolásával azonban az ítéltábla nem mindenben értett egyet. A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg. Az emiatt az egységként értékelendő nem vagyoni sérelem és az egyösszegű sérelemdíj egyedi mérlegelésen alapuló meghatározása során - az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben - nincs jelentősége a sui generis kártalanítási jogintézményhez kapcsolt napi tarifáknak. A kártalanítás szempontrendszer nem azonos a per tárgyát képező sérelemdíj igényével, a személyiségi jog megsértésének következménye meghatározása minden esetben olyan egyedi vizsgálatot igényel, ami nem vethető össze a kártalanítás szűkebb mozgásteret engedő napi

tarifális tételeivel. Ehhez hasonlóan az EJEK ítéleteiben meghatározott (egalizált) összegeknek sincs jelentősége (Fővárosi Ítéltábla Pf.I.20.392/2021/11.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.567/2019/5.).

[22] Nem a fentiekben kifejtetteknek ellentmondva, de az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj mértékét alátámasztandó mutat rá az ítéltábla az alábbiakra. A felperes módosított keresetében 96 napi zsúfolt elhelyezés kapcsán érvényesített 200.000,- Ft igényt. Az egy napra eső tétel így 2.083,- Ft volt, a fellebbezés szerint pedig már csak 1875,-Ft. Annak alapjaként a felperes nem csak az élettér hiányát, a túlzásúfoltságot, hanem a WC miatti szellőztetlenséget is értékelni kérte, azzal, hogy álláspontja szerint önmagában a túlzásúfoltság is megalapozná a kért összeget. Bár a felperes azon érvelése helyes, hogy a sérelemdíj igény egyösszegű megállapításának törvényi követelménye (2:52.§ (3) bek.) talaján kialakult bírói gyakorlatra tekintettel a sérelemdíj igényt nem kellett az egyes elhelyezési körülmények szerint megbontania, de a Pp. 2.§ (2) bekezdése és 342.§ (1) bekezdése alapján fennálló kérelemhez kötöttségből nem csak az következik, hogy sérelemdíj mértékét az ítéleti marasztalás nem lépheti túl, de az is, hogy a két elhelyezési körülmény kapcsán elkövetett jogsértéshez igazított sérelemdíj igény sem lehet egészében alapos, ha csak az egyik jogsértés nyer igazolást. Ennek fényében az elsőfokú bíróság által a zsúfoltság kapcsán figyelembe vett napi 1.600,- Ft a keresetben kértékhez képest arányos. A sérelemdíj mértékének meghatározása során a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerinti szempontokat az elsőfokú bíróság helyesen értékelte. A felperes keresetében a zsúfolt elhelyezéshez kapcsolható, a köztudomású hátrányt meghaladó nem vagyoni sérelmet maga sem állított. Abból következően pedig, hogy panaszját nem merítette ki, alappal feltételezhető, hogy maga sem élte meg elviselhetetlen tartási körülményként a zsúfoltságot, ugyanerre enged következtetni az is, hogy igényét is hosszú idő elteltével, csupán az elévülési időn határán érvényesítette. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperes javára értékelhető hátrányok csak egy rövidebb időszakot érintettek, azon belül sem voltak folyamatosak.

[23] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a per fő tárgya tekintetében a Pp.383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[24] Helyesen hivatkozott viszont fellebbezésében a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság a pervesztesség-pernyertesség arányát, a felek oldalán felmerült és érvényesíthető perköltséget, az illeték alapját és ennek folytán az állam javára pervesztesség-pernyertesség arányában megfizetendő illeték mértékét tévesen határozta meg.

[25] A fellebbezésben foglaltakkal szemben a Pp. 83. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazására a konkrét esetben nincs lehetőség, mert a módosított kereseti kérelem szerinti sérelemdíj igény részbeni elutasítására alapvetően nem az igény bírói mérlegeléssel a keresettől eltérő összegben történt meghatározása, hanem részben az elévülés, részben (a wc szellőzése kapcsán) bizonyítatlanság hiányában, azaz a jogalap körében került sor.

[26] A peres felek pernyertessége-pervesztessége helyesen az alábbiak szerint alakul. A meg nem határozható pertárgyértékű – a felróhatóságtól független szankcióra irányuló - kereset vonatkozásában a felperes pernyertessége 47% (az érintett napok számának figyelembevételével 45/96), a sérelemdíj igény tekintetében 36 % (72.000:200.000), a kereset egésze esetében 44%. $(600.000 \times 47\% + 200.000 \times 36\% : 800.000)$ Az összemérhető

pernyertességi-pervesztességi arány mellett – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - a Pp. 83.§ (2) bekezdés második fordulataának alkalmazására amiatt nem látott lehetőséget az ítéltábla, mert a peres felek javára meghatározható perköltség összege közötti különbség jelentős volt, emiatt a perköltség viselésére a Pp.83.§ (1) és (5) bekezdése az irányadó.

[27] A felperes három beadványt terjesztett elő és egy tárgyaláson jelent meg. A IM rendelet 2.§-a alapján összesen 366.000,-Ft megállapodás szerinti ügyvédi munkadíjat számított fel, ami eltúlzottnak nem tekinthető 18.000 Ft-os óradíj alapul vételével (5.sz irathoz csatolt költségjegyzék, 10. sz. jkv.) Az elsőfokú bíróság sem az óradíj mértékét tekintette eltúlzottnak, hanem a típusper-jelleg és az egyetlen tárgyalás alapján kalkulált munkateljesítmény alapján mérsékelte a felperes elsőfokú perköltség igényét 100.000,-Ft-ra. Az ítéltábla álláspontja szerint a felperes által csatolt díjmegállapodásban rögzített 18.000,-Ft/óra munkadíjjal kalkulálva a teljes pernyertesség esetére a fellebbezésben megjelölt 185.000,-Ft már arányos az elsőfokú bíróság által helyesen típusügynek minősített perben a felperesi képviselő által a kifejtett jogi képviseleti tevékenység színvonalával és mértékével. E 185.000-Ft felperes pernyertességére eső 44 %-a 81.400, Ft. Ezt csökkenti az alperes oldalán figyelembe vett 100.000,-Ft ügyvédi munkadíj alperesi pernyertességre eső 56%-a, 56.000,-Ft. A felperes javára a különbözet 25.400,-Ft.

[28] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték alapja - az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben – 600.000,-Ft, s a kereseti illeték mértéke helyesen 36.000,- Ft. A rPp. talaján a személyiségi jogok megsértésének vegyes (objektív és szubjektív) szankciói érvényesítésének estére az illeték alapja és ebből következően az illeték mértéke kapcsán kialakított – az elsőfokú bíróság által alkalmazott kumulációt meg nem engedő - bírói gyakorlat (EBH 1999.94; BH 1999.250; BH 2001.367) nem változott. A Civilisztikai Kollégiumvezetők 2018. június 20-21-i Országos Tanácskozásának 41. állásfoglalása is foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy mi az illeték számításának alapja abban az esetben, ha egy meghatározható és egy nem meghatározható pertárgyértékű kereset áll valódi tárgyi keresethalmazatban. Az állásfoglalás szerint, „ha a valódi tárgyi keresethalmazatban előterjesztett keresetek közül a Pp. alapján meghatározható pertárgyértékű kereset pertárgyértéke - és így az Itv. 39. § (2) bekezdés szerinti illetékszámítási alapja - alatta marad a nem meghatározható pertárgyértékű kereset esetén irányadó Itv. 39. § (3) bekezdése szerinti illetékszámítási alapnak, abban az esetben az Itv. 39. § (3) bekezdésének megfelelő az illetékalap, míg, ha a meghatározható pertárgyértékű kereset pertárgyértéke (illetékszámítási alapja) meghaladja az Itv. 39. § (3) bekezdése szerinti illetékszámítási alapot, abban az esetben az Itv. 39. § (2) bekezdésének megfelelő az illetékalap. Ha egy meghatározható és egy nem meghatározható pertárgyértékű kereset áll valódi keresethalmazatban, az Itv. 40. § (1) bekezdése nem alkalmazható. A 39. § (3) bekezdése ugyanis nem az „érvényesített igény” értékét, hanem az „eljárás tárgyának” értékét határozza meg.” Ezt a kommentár irodalom is azonosan értelmezte (Kommentár a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez, Szerkesztette: Wopera Zsuzsa, Pp. 21. §-ához fűzött magyarázata, Jogtár kommentár).

[29] Emiatt a feljegyzett 36.000,-Ft kereseti illetékből a Pp. 102. § (1) bekezdés alapján a felperest terheli a pervesztességére eső 56%-nak megfelelő 20.200,- Ft, míg az alperes személyes illetékmentessége folytán (Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont) az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján 15.800,- Ft.

[30] A másodfokú eljárásban a pervesztesség-pernyertesség szempontjából releváns sérelemdíj igény vonatkozásában a felperes fellebbezése alaptalannak bizonyult. A 108.000,- Ft fellebbezési pertárgyérték után a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségének megtérítésére, míg saját másodfokú perköltségét a Pp. 83. § (5) bekezdése értelmében maga viseli. Az alperest képviselő ügyvéd másodfokú eljárásra irányadó munkadíját az ítéltábla a fenti fellebbezési pertárgyérték figyelembevételével a kifejtett tevékenységgel arányban az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján (tehát Áfával növelve) határozta meg a rendelkező részben foglaltak szerint.

[31] Az Itv. 39. § (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint irányadó fellebbezési illeték (15.000,- Ft) megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a per főtárgya vonatkozásában eredménytelenül fellebbező felperes köteles.

Győr, 2021. november 17.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Mészáros Zsolt sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró